

Onno Hoes

Onno Hoes is geboren in 1961. Zowel zijn vader als zijn moeder waren al politiek actief in de VVD en Onno zet die traditie voort. De laatste 10 jaar als bestuurder in Noord-Brabant en sinds 1 november als burgemeester van Maastricht. Actrice Isa Hoes is zijn zus en Albert Verlinde is zijn echtgenoot.

Door Ton van der Scheer

2010 is het Internationaal Jaar van de Biodiversiteit. Zo'n thema-jaar brengt een onderwerp meestal extra aandacht. Zo is het ook de biodiversiteit vergaan. Vlak voor zijn overstap naar het burgemeesterschap van Maastricht vertelt Brabants kampioen biodiversiteit Onno Hoes wat dit thema voor boeren en tuinders kan betekenen.

Biodiversiteit niet als ramp brengen

'WEER WERKEN ZOALS PA OF OPA'

Onno Hoes is lid van de Taskforce voor Biodiversiteit en Natuurlijke Hulpbronnen. In die taskforce zitten onder voorzitterschap van Hans Alders naast Onno Hoes ook bijvoorbeeld Albert Jan Maat van LTO Nederland en Teo Wams, Directeur Natuurbeheer van Natuurmonumenten. Maar ook bijvoorbeeld voorzitter Jan Zuidam van Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI) en Jan Ernst de Groot, Managing Director KLM. Hoes dankt zijn plek in dit illustre gezelschap aan het feit dat hij de afgelopen bijna tien jaar Brabants provinciebestuurder is geweest, sinds 2007 met 'Ecologie' als portefeuille. Natuur, milieu en landschap van Noord-Brabant hebben voor hem geen geheimen meer. En de boeren en tuinders die stuk voor stuk met die drie thema's in de weer zijn, daar heeft Hoes ook een zwak voor gekregen.

Vandaar dat hij het interview, dat toch in eerste instantie gaat over biodiversiteit en daaropvolgend pas over de agrarische sector, start met een spontaan eerbetoen aan die noeste werkers op de boer- en tuinderijen.

"De boeren en tuinders die ik hier in Brabant heb ontmoet hebben stuk voor stuk zoveel meer vernieuwingsdrang in zich dan de uitstraling van hun bedrijven zo op het oog doet vermoeden. De gemiddelde bur-

ger heeft niet in de gaten wat daar op die bedrijven gebeurt. Hoe ingenieus ze zijn, hoe precies ze werken, hoe ze voortdurend hun bedrijfsvoering aanpassen aan nieuwe eisen van economie, markt en maatschappij. De media pakken vooral protesten, niet wat voor positiefs er allemaal gebeurt."

Diezelfde positiviteit straalt Hoes uit als het over dat toch wat on-grijpbare thema van de biodiversiteit gaat.

"Biodiversiteit willen we niet onder de aandacht brengen als een dreigende ramp. Zoals dat met het klimaat is gebeurd. Dat heeft wel voor veel aandacht gezorgd voor de klimaatdiscussie. Maar ook voor weerstand. Nu zijn er allemaal gaten in dat verhaal geschoten en weten veel mensen het ook niet meer. Liever maken we dan van biodiversiteit een plezierig verhaal. 'Als u dit of dat doet, kijk dan eens hoe leuk het wordt'. En dit of dat staat dan bijvoorbeeld voor het kopen van een streekproduct. Dat is een van de manieren waarop we het thema tastbaarder maken. Via het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) zijn we bezig de supermarkten te bereiken met onze boodschap. Want uiteindelijk moet die boodschap wel bij de consumenten op tafel komen. Jumbo en Albert Heijn zijn al geïnteresseerd."

"En wat is dan die boodschap? 'Als u dit product koopt draagt u bij aan biodiversiteit'. Maar wat is dan biodiversiteit? Dat is voor elke journalist die wij spreken weer een ander verhaal. In een vaktijdschrift gaat het over wat voor bijdrage boeren en tuinders kunnen leveren. Hier in Brabant zijn we bijvoorbeeld bezig met het project Schoon Water. Door minder bestrijdingsmiddelen te gebruiken minder het natuurlijk evenwicht in de bodem verstoren, en daarmee op de lange duur hogere opbrengsten halen. De link naar biodiversiteit ligt dan niet alleen in soortenrijkdom boven de grond, maar ook onder de grond. Om de grond en de boer of tuinder te laten wennen aan de nieuwe manier van telen (of nieuw, ik hoor boeren zeggen 'ik werk weer zoals mijn vader of zoals mijn opa'), dat kost tijd en geld. Maar daar staan nu ook subsidies tegenover. En voor de tuinders en hun gezinnen levert het behalve geld ook nog veel meer op; het gevoel een bijdrage te leveren aan een schone wereld en een wereld in balans. Niet alleen maar door biologisch te gaan telen. Door te letten op biodiversiteit en soortenrijkdom op het eigen bedrijf, ook bijvoorbeeld door perceelsranden anders in te vullen, landschapelementen als houtwallen de ruimte te geven, kan een gangbaar bedrijf ook duurzaam zijn."

Onno Hoes: "Vergoeding voor agrarisch natuurbeheer hoort inkomensvormend te zijn."

En ook dus door een streekproduct te maken?

"Ook door een streekproduct te maken. Voor die producenten hebben we in onze provincie een certificeringsprogramma. Zo kan iedereen die bijvoorbeeld de bramen van Frans van Beerendonk koopt controleren waar en hoe die zijn geproduceerd. En dat geldt voor alle tuinders in Nationaal Landschap Het Groene Woud. De makers van streekproducten, dat zijn mede daardoor bewust boerende ondernemers. En dat slaat aan bij de consumenten. Niet alleen streekgebonden, maar ook seizoensgebonden producten krijgen steeds meer aandacht. De Coalitie gaat nu ook een kalender maken van welke groenten en fruit er wanneer wel en niet in het seizoen zijn. Op al mijn spreekbeurten begin ik erover. Laatst kwamen na afloop twee oudere dames op me af. Of ze toch niet ook nog 's winters aardbeien konden blijven eten. Als u echt duurzaam wilt zijn, dan dus niet. De grootste slag is te maken bij de supermarkten. Wat daar in grote hoeveelheden ligt en wordt aanprezen, dat kopen we. Daar kan ook de verandering in het denkproces plaatsvinden. Als in de winkel streek- en seizoensproducten liggen en in de Allerhande en andere magazines verhalen en recepten staan over hoe die groenten geteeld worden, dan wordt het verhaal voor iedereen duidelijker."

Biodiversiteit wordt door mensen eerst met natuur in verband gebracht. En de land- en tuinbouw, zeker de grootschalige megakassen en megastallen, dan

eerder als een bedreiging voor biodiversiteit.

"Zoals gezegd, we willen het niet over bedreigingen hebben. Burgers en ondernemers houden we voor dat ze een bijdrage kunnen leveren. De eerste deur voor consumenten naar biodiversiteit was dit jaar inderdaad hun leefomgeving en het groen in hun leefomgeving. Hun tuin in, hun balkon op, de wijk in en kijk wat daar

---

"Boeren en tuinders hebben veel meer vernieuwingsdrang dan ze uitstralen"

aan flora en fauna voorkomt en hoe we dat kunnen behouden en verbeteren. Agrarische natuur maakt daar ook deel van uit. Op Wereld Biodiversiteitsdag op 23 mei had elke provincie ook een boer of een tuinder die zijn deur open zette. En als een boer zijn deur open zet, dan komen daar altijd een paar honderd mensen op af. Dat is toch een verborgen wereld, waar mensen graag een kijkje willen nemen.

Op boerennatuur wordt de laatste tijd wel afgegeven, bijvoorbeeld door Frans Vera van Staatsbosbeheer, die 20 procent van Nederland in wilde natuur wil omzetten.

"Ik kan alleen maar zeggen dat onze erva-

ringen in Brabant met boerennatuur uitstekend zijn. De betrokkenheid van de boeren en tuinders is altijd heel groot. Ze passen er hun bedrijfsvoering op aan, terwijl daar toch maar een beperkte vergoeding tegenover staat. Daar zijn ook Europese regels voor: de vergoeding mag niet inkomensvormend zijn. Terwijl dit beleid toch productiegrond van de bedrijven afneemt. En in de onkostenvergoeding van terreinbeheerders als Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer zit toch ook een looncomponent. Die moeten boeren en tuinders dan ook krijgen. Ik verwacht dat met de wijziging van het Europees Landbouwbeleid ook in de beloning voor groene diensten wel verandering zal komen."

Hoe gaat het in 2011 verder met biodiversiteit en heeft Onno Hoes dan óók nog wat met biodiversiteit?

"Van de Coalitie zijn inmiddels 200 organisaties lid geworden (zie kader). Die vinden elkaar nu en dat is vanaf 1 januari 2011 niet ineens afgelopen. Ook de afspraken met het CBL en de supermarkten nemen nu pas een aanvang. Verder hoop ik dat de Wereld Biodiversiteitsdag een jaarlijks groeiend evenement wordt dat zich kan gaan meten met zoiets als de Open Monumentendag. Want ik weet nu wel dat het een thema is dat je de ogen opent voor wat er in de wereld gebeurt. Het gaat om de samenhang der dingen en om respect voor het leven. Af en toe moet je ook wat asfalteren. Maar een betere balans vinden tussen economie en ecologie, daar ben ik me bestuurlijk en persoonlijk wel bewuster van geworden." ●●●